

וכל שאינה יכולה לשמור את גיטה¹ אינה יכולה להתגרש –

And anyone who cannot guard her *Get*, cannot be divorced

Overview

The משנה (which the גמרא cites here) states that a woman who cannot guard her גט cannot be divorced. There is a dispute between רש"י and תוספות whether this means (רש"י) she cannot be divorced even if her father receives the גט, or (תוס') only if she receives the גט.

פירש בקונטרס² לא על ידי עצמה ולא על ידי אביה לפי שהיא כשוטה -

רש"י explained that one who is not capable of guarding her גט, cannot be divorced, **neither through herself** (receiving the גט), **nor through her father** (receiving the גט), **since she is like a שוטה (an idiot) -**

ושוטה ממעטינן בפרק חרש (יבמות דף קיג,ב) ממשלחה ואינה חוזרת -

And in פרק חרש we exclude a שוטה from receiving a גט, **from the exposition of the** פסוק ושלחה מביתו, **that only one who is sent away and does not return, can be divorced** but not a שוטה who is sent away and returns. This concludes פרש"י.

תוספות continues:

ואם כן לפי זה³ קטנה שאינה יודעת לשמור גיטה אינה מתגרשת לא ע"י אביה ולא על ידיה -
So therefore according to this פרש"י a קטנה who does not know how to keep her גט, cannot be divorced neither through her father nor through herself. She must remain married until she is יודעת לשמור גיטה.

פרש"י disagrees with תוספות:

ורבי מאיר⁴ פירש דקטנה מתגרשת על ידי אביה -

And ר"מ explained that a קטנה can be divorced through her father (even if she is - ע"י עצמה), however not (אינה יכולה לשמור את גיטה),

ומביא ראיה מירושלמי דקאמר התם⁵ מה טעם שוטה אינה מתגרשת פליגי בה אמוראי -

And he brings proof from the תלמוד ירושלמי, for it says there, 'what is the reason that a שוטה cannot be divorced; it is a dispute amongst the אמוראים -

¹ It will become evident (in this תוספות) that אינה יכולה לשמור את גיטה means that she cannot be counted on to respect the finality of the divorce, and she can no longer be with her former husband.

² ד"ה וכל.

³ See רש"י that when רש"י is citing the גמרא that is regarding a שוטה who is a גדולה, therefore תוספות adds that presumably the same applies to a קטנה who is אינה יכולה לשמור את גיטה.

⁴ Others amend this to read 'ר"ת' (instead of ר"מ).

⁵ עיי"ש, (עו,א, it is on ירושלמי), יבמות פ"ד ה"א.

חד אמר משום גרירה⁶ פירוש שלא יהו נמשכים אחריה להפקירה -

One said because of גרירה; meaning that people should not be drawn after her, to make her promiscuous -

וחד אמר משום שאינה יכולה לשמור את גיטה פירוש שחוזרת⁷ -

And another said because she cannot guard her גט; meaning that she returns back to her husband.

ובעי מאי בינייהו איכא בינייהו תלת מילי -

And the ירושלמי asks there, 'what is the difference between these' two reasons, and answers, there is a difference between them regarding three issues' which are -

עבר וגירש יש לה אב ויכול לשמור גיטה עתים שוטה ועתים חלומה -

a) 'He transgressed⁸ and divorced her; b) she has a father who can watch her גט; c) occasionally she is a שוטה, and occasionally she is normal'. This concludes the citation from the ירושלמי -

ופירש רבינו תם עבר וגירש למאן דאמר משום גרירה מגורשת -

And the ר"ת explained the three differences. In the case of עבר וגירש, according to the one who says she cannot be divorced because of גרירה, she is מגורשת -

דכיון דלא הוי האי איסורא דנגררת אלא מדרבנן⁹ שרי בדיעבד -

For since this prohibition of נגררת is only מדרבנן, therefore בדיעבד she is divorced - למאן¹⁰ דאמר משום דמשלחה וחוזרת אינה מגורשת -

And according to the one who says it is because of וחוזרת, she is not divorced -

דכיון דהוי האי איסורא דאורייתא¹¹ אסור אפילו בדיעבד -

For since this is a תורה prohibition it is forbidden even בדיעבד. This explains the first difference. Regarding the second difference, where -

יש לה אב ויכול לשמור גיטה¹² למאן דאמר משום גרירה אסור לגרשה לכתחילה¹³ -

She has a father who can watch her גט, so according to the מ"ד that it is on account of גרירה, he is not permitted to divorce her initially -

ולמאן דאמר משום דמשלחה וחוזרת אפילו לכתחילה מתגרשת -

But according to the מ"ד because of וחוזרת, he can divorce her even לכתחילה -

⁶ גרירה literally means dragging; she will drag people for illicit activities.

⁷ See previously in this 'תוס' and 'ד"ה וכל'.

⁸ The husband violated the rule of not divorcing her and he divorced her.

⁹ We are concerned that if she is divorced they will be מנהג הפקר. However מדאורייתא it is a valid גט.

¹⁰ The 'ירושלמי' amends this to ולמאן (instead of למאן).

¹¹ We derive it from the פסוק 'ושלחה'.

¹² This is the case which is relevant to the discussion here in our גמרא.

¹³ See later in this תוספות for a more definitive explanation why he cannot watch her for גרירה but can see to it that אינה חוזרת.

דזו אינה חוזרת לפי שאביה משמרה שלא תחזור -

For this woman is not חוזרת, since her father guards her that she should not return to her former husband. Regarding the third difference where she is -

עתים שוטה ועתים חלומה למאן דאמר משום גרירה אסור לגרשה לכתחילה -

Sometimes a שוטה and sometimes normal, according to the גרירה, he is forbidden to divorce her לכתחילה -

דילמא ינהגו בה מנהג הפקר -

For perhaps they will conduct themselves with her in a מנהג הפקר in the times when she is a שוטה; however -

למאן דאמר משום דמשלחה וחוזרת זו אינה חוזרת כשמגרשה כשהיא חלומה -

According to the חוזרת if he divorces her when she is normal -

ויכול לגרשה כשהיא חכמה -

So he can divorce her when she is lucid. This concludes the explanation of the ירושלמי according to the פירוש of ר"מ פירש the תוספות. ר"ת according to the

אם כן משמע מתוך הירושלמי דקטנה כשיש לה אב יכולה להתגרש כדפרישית -

Therefore it seems from the ירושלמי that a קטנה who has a father can be divorced as the ר"ת explained the second case of the ירושלמי, namely where she is a שוטה and –

יש לה אב לשמור את גיטה למאן דאמר משום דמשלחה וחוזרת מתגרשת -

She has a father to guard her גט, so according to the וחוזרת, she can be divorced -

דזו אינה חוזרת שאביה משמרה שאינה חוזרת -

For this one is not חוזרת, since her father guards her that she does not return; the same would apply to a קטנה, proving that her father can accept her גט, as the פירוש הר"מ.

anticipates a difficulty:

אף על גב דקאמר התם דמשום גרירה אסור -

Even though the ירושלמי states there that according to the גרירה it is forbidden to give her a גט, so there is a view that the father cannot help to receive her גט, and perhaps that is the final ruling?

responds:

הני מילי בגדולה¹⁴ והיא שוטה לפי שיש לה תאווה ובני אדם להוטים אחריה -

When were these words said (that משום גרירה אסור) only by a mature woman who is a שוטה, for she has lust and people are chasing her to be promiscuous -

דנהי נמי שאינה חוזרת מכל מקום איכא למיחש משום גרירה -

¹⁴ See מקבל גיטה (otherwise if she is a בוגרת, how can her father be נערה) that רש"י

For granted that she will not return (for her father can watch her), but nevertheless there is the concern of גרירה, since she is an adult -

אבל בקטנה דלאו בת תאווה ליכא למיחש כלל ומתגרשת:

However by a קטנה who has no תאווה, there is no concern at all for גרירה and she can be divorced, through her father since he can make sure that she should not return to her former husband.

Summary

רש"י maintains that a קטנה who is גיטה לשמור את גיטה, cannot be divorced at all, while תוספות maintains she can be divorced through her father accepting the גט and משלחה וחוזרת that she is not מחזרת.

Thinking it over

When the משנה (cited in our גמרא) states 'וכל שאין יכולה לשמור את גיטה אין יכולה להתגרש', is that according to both the ר"י and ת"ק or only according to one of them?¹⁵

¹⁵ See מהרש"א א.